

Коліщак С. В.

група 2551, Навчально-науковий гуманітарний інститут
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
kolisaksofia@gmail.com

Матвієнко Л. В.

канд. іст. наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв Україна
matvienko_nyk@ukr.net

Особливості типів темпераменту підлітків

У статті розглядаються особливості формування темпераменту підлітків, його різновиди. Також запропоновано найбільш сприятливі професії для холериків, сангвініків, флегматиків та меланхоліків.

Ключові слова: *темперамент, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік.*

Науковцями доведено, що не існує індивідів з одним типом темпераменту, зазвичай у людини подвійний тип. У відповідності переважуючого типу, складається враження про людину та її характер.

Існує ствердження, що різність типів темпераменту зумовлюють різну інтенсивність та стійкість емоцій, швидкість прийняття рішень, емоційну вразливість, тощо. Для «розуміння себе» підліткам необхідно знати власний тип темпераменту, мати уявлення щодо його характерних ознак. У майбутньому ці знання допоможуть визначитися молоді з обранням відповідної професії.

Підлітковий вік (період з 10 до 19 років) – це час швидких та важливих змін, як фізіологічних, так і соціальних. Протягом цієї фази дорослішання відбувається перетворення дитини на молоду людину, що здатна приймати важливі рішення самостійно. У підлітковий період у людини найяскравіше проявляється тип темпераменту.

Темперамент – вроджена стійка властивість людської психіки, одна з найважливіших структурних одиниць психодинамічної організації психічної діяльності, що визначає реакцію людини на інших людей та на події, що з нею відбуваються.

Холерик – людина із сильною, неврівноваженою, рухливою нервовою системою. Для індивіда з таким типом темпераменту притаманна підвищена збудливість та емоційна реактивність. Вона буває нетерплячою, запальною та різкою у стосунках, прямолінійною. За спрямованістю холерик – екстраверт, полюбляє бути в центрі уваги, любить, щоб усе було, як він того хоче. Має організаторські здібності. У нього жива міміка, виразна жестикуляція, часто швидкий темп мовлення. Миттєво видає реакцію на негативну оцінку його суджень, пропозицій. Підлітки-холерики найважче звикають до навчання. Їм важко всидіти на місці, завдання, які вимагають уваги і розміреної роботи, для них складні. Таких підлітків варто записати на різні гуртки, щоб вони вчилися дисципліні. Холерикам за науковими дослідженнями підійде робота телеведучого, кореспондента, актора, підприємця, іноді керівні посади.

Сангвінік – людина із сильною, врівноваженою, рухливою нервовою системою, для якої властива висока швидкість реакцій. Для діяльності сангвініка характерна продуктивність у тому разі, коли йому цікаво, коли він знаходить щось нове для себе. Особистість із таким темпераментом дуже рухлива, легко пристосовується до нових умов життя, швидко знаходить контакт у стосунках з іншими людьми. За спрямованістю сангвінік яскравий екстраверт. Для сангвініка характерні висока психічна активність, енергійність, жвавість рухів, розмаїтість міміки, швидкий темп мови. Сангвінік прагне до частої зміни вражень. Емоції – переважно позитивні – швидко виникають і швидко змінюються. Підлітки-сангвініки спокійні і товариські. Вони мають багато друзів, часто стають лідерами у класі. Ці учні дисципліновані, легко включаються у роботу. Вони дуже часто не доводять розпочату справу до кінця, адже беруться за багато завдань одночасно. Для сангвініка найбільш продуктивними професіями є зайнятість у сфері послуг, керівні посади, юрист, бухгалтер, професії які вимагають креативності

(організатор свят).

Флегматик – спокійний, завжди врівноважений, наполегливий та завзятий. Його реакції оптимально пристосовані до сили умовних подразників, а тому, флегматики адекватно реагують на впливи зовнішнього середовища: якщо слабкі подразники, то й реакція слабка, якщо сильні – то сильна. За спрямованістю флегматик інтроверт, тому важко сходиться з людьми. Водночас йому властиві обов'язковість, товариськість, рівне ставлення до інших людей. Його важко роздратувати чи довести до істерики. Для флегматика характерний низький рівень психічної активності, повільність, важке пристосовування до нових умов. У нього переважає спокійний, рівний настрій. Почуття і настрої звичайно вирізняються сталістю. Підлітки-флегматики дуже спокійні. Вони – найбільш дисципліновані учні у класі. Утім такі діти повільно вмикаються в роботу, не відразу відповідають на питання. Їм потрібний час на те, щоб підготуватися до відповіді, перейти з одного виду діяльності до іншого. Флегматикам підійде робота ювеліра, адміністратора, лаборанта, агронома, лікаря або інженера.

Меланхолік – це людина зі слабкою, невірноваженою, малорухливою нервовою системою, яка володіє підвищеною чутливістю навіть до слабких подразників. Для них характерні низький рівень психічної активності, швидка стомлюваність, легке відволікання уваги, глибина і стійкість емоцій при їхньому слабкому зовнішньому вираженні. Підлітки-меланхоліки нетовариські, тривожні та повільні. Зміни викликають у них стрес і страх. Учні повільно запам'ятовують інформацію, швидко втомлюються. Конфлікт або непорозуміння з однокласниками чи вчителями може вивести з рівноваги, викликати сльози і небажання йти до школи. Оскільки такі діти швидко втомлюються на уроках, вони потребують більш тривалого відпочинку. Тому меланхолікам підійдуть професії такі як: кінокритик, літератор, економіст, архітектор, бухгалтер, ІТ-фахівець.

Отже, проаналізувавши типи темпераменту, особливості кожного з них, можемо зробити висновок, що саме у підлітковому віці найактуальнішими є ці знання, тому що, молодь формує своє майбутнє (вибір професії).

Джерела і література

1. Варій М. Й. Психологія особистості : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Центр навч. літ., 2008. 592 с.
2. Сторінка психолога – Пісківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів імені Павла Григоровича Тичини Бобровицької міської ради Бобровицького району Чернігівської області. *Пісківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів імені Павла Григоровича Тичини Бобровицької міської ради Бобровицького району Чернігівської області – Офіційний сайт.*
URL: <http://piskischool.com/сторінка-психолога/>
3. Темперамент як характеристика особистості. Освіта.UA.
URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/10144/>
4. Учасники проектів Вікімедіа. Темперамент – вікіпедія. Вікіпедія.
URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Темперамент>

Kolishchak S. V.

group 2551, Educational and Scientific Humanitarian Institute
Admiral Makarov National Shipbuilding University
Mykolaiv, Ukraine
kolisaksofia@gmail.com

Matvienko L. V.

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the Department of Social
Sciences and Humanities,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
matvienko_nyk@ukr.ne

Peculiarities of adolescent temperament types

The article examines the peculiarities of the formation of the temperament of teenagers. The concept of temperament and its types are presented. Professions for choleric, sanguine, phlegmatic and melancholic people are also offered.

Key words: *temperament, types of temperament, sanguine, choleric, phlegmatic, melancholic.*